

PATVIRTINTA
Ukmergės Antano Smetonos
gimnazijos direktoriaus
2022 m. gruodžio 20 d.
įsakymo Nr. V1-124

UKMERGĖS ANTANO SMETONOS GIMNAZIJOS BUHALTERINĖS APSKAITOS VADOVAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos buhalterinės apskaitos vadovas (toliau – apskaitos vadovas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir kitais teisės aktais.

2. Apskaitos vadovo tikslas – padėti Ukmergės Antano Smetonos gimnazijai (toliau – Įstaigai) parengti savo buhalterinės apskaitos vadovą, atsižvelgiant į veiklos ypatumus, VSAFAS ir kitų teisės aktų reikalavimus.

3. Apskaitos vadove pateiktos VSAFAS nuostatos, kaip tvarkyti buhalterinę apskaitą kaupimo principu ir parengti finansinių ataskaitų rinkinį:

- 3.1. apskaitos politika, taikytina Įstaigai pagal VSAFAS;
- 3.2. buhalterinės apskaitos registrų sudarymo rekomendacijos;
- 3.3. finansinių ataskaitų rinkinys ir ataskaitų sudarymo principai;
- 3.4. buhalterinės apskaitos tvarkų aprašai, kuriuose pateikti Įstaigos galimų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimo buhalterinėje apskaitoje detalūs nurodymai;
- 3.5. pavyzdinis viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų planas.

4. Prieš taikydama apskaitos vadovą, Įstaiga turi perkelti didžiosios knygos sąskaitų likučius į Viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-190, sąskaitas, užregistruoti apskaitoje neregistruotus sąskaitų likučius.

II. SKYRIUS SĄSKAITŲ PLANAS

5. Įstaigos apskaitai sudarytas ir jos vadovo patvirtintas individualus sąskaitų planas pagal pavyzdinį viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų planą.

6. Sąskaitų planas apima viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas ir privalomus detalizavimo požymius, taip pat rekomenduojamas ir (arba) pagal įstaigos poreikius pasirinktas registravimo sąskaitas ir kitus detalizavimo požymius.

7. Siekdama užtikrinti finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių rengimo reikalavimų vykdymą, Įstaiga nustato tokią individualią sąskaitų ir jų detalizavimo požymių struktūrą, kad būtų pateikiama minėtosioms ataskaitoms parengti reikalinga informacija. Biudžeto vykdymo ataskaitoms sudaryti apskaitos duomenys detalizuojami pagal šiuos požymius:

- 7.1. valstybės funkcija;
- 7.2. programą;
- 7.3. lėšų šaltinį;
- 7.4. valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį;
- 7.5. asignavimų valdytoją;
- 7.6. kitus.
8. Jei reikia, sąskaitų plano detalizavimo požymių sąrašas gali būti dar papildomas.
9. Įstaiga visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius apskaitoje registruoja dvejybinio įrašu, vieną kartą.
10. Sąskaitų planą sudaro 6 lygių sumavimo sąskaitos ir registravimo sąskaitos. Įrašai daromi tik registravimo (septynženklės arba didesnio ženklų skaičiaus sąskaitos) sąskaitose.

III. SKYRIUS APSKAITOS POLITIKA

11. Įstaiga taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, Įstaiga vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

12. Šiame apskaitos vadove nustatyta apskaitos politika, ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų registravimo tvarka užtikrina, kad finansinėse ataskaitose pateikiama informacija yra:

- 12.1. svarbi vartotojų sprendimams priimti;
- 12.2. patikima, nes:
 - 12.2.1. teisingai nurodo Įstaigos finansinius rezultatus, finansinę būklę ir pinigų srautus;
 - 12.2.2. rodo ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų ekonominę prasmę, ne vien teisinę formą;
 - 12.2.3. nešališka, netendencinga;
 - 12.2.4. apdairiai pateikta (atsargumo principas);
- 12.3. visais reikšmingais atvejais išsamai.
13. Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat.

14. Apskaitos politika keičiama tik vadovaujantis 7-uoju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtakos apskaitos politikos keitimas. Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimai ir klaidų taisymas nustatyti šio apskaitos vadovo 125– 127 punktuose.

15. Apskaitos politika apima ūkinių operacijų ir įvykių pripažinimo, įvertinimo ir apskaitos principus, metodus ir taisykles.

PIRMASIS SKIRSNIS BENDRIEJI APSKAITOS PRINCIPAI, METODAI IR TAISYKLĖS

16. Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Įstaiga vadovaujasi VSAFAS.

17. Įstaigos apskaitoje ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami ir finansinės atskaitos sudaromos taikant šiuos bendruosius apskaitos principus:

- 17.1. kaupimo;
- 17.2. subjekto;
- 17.3. veiklos tęstinumo;
- 17.4. periodiškumo;

- 17.5. pastovumo;
- 17.6. piniginio mato;
- 17.7. palyginimo;
- 17.8. atsargumo;
- 17.9. neutralumo;
- 17.10. turinio viršenybės prieš formą.
18. Įstaiga, sudarydamas biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujasi šiais bendraisiais apskaitos principais:
 - 18.1. pinigų;
 - 18.2. subjekto;
 - 18.3. pastovumo;
 - 18.4. piniginio mato.
19. Pagal subjekto principą Įstaiga laikoma apskaitos vienetu, kuris atskirai tvarko apskaitą, sudaro ir teikia atskirus finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Įstaigos apskaitoje registruojamas tik jos patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ir savivaldybių turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Turtas, valdomas ir naudojamas kitomis teisėmis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose.
20. Pagal turinio viršenybės prieš formą principą Įstaigos apskaitos politikoje ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos vertinami ir pripažįstami pagal jų ekonominę prasmę ir turinį, nepriklausomai nuo to, ar tokią ūkinę operaciją vykdyti, sandorį sudaryti Įstaigai leidžia jo veiklą reglamentuojantys teisės aktai.
21. Atsižvelgdama į šio vadovo 19 punkte nurodytą principą, Įstaiga taiko visus VSAFAS nustatytus reikalavimus, išskyrus:
 - 21.1. 9-ąją VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“;
 - 21.2. 26-ąją VSAFAS „Išteklių fondų apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“.
22. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai apskaitoje registruojami eurais ir centais, apvalinant iki šimtųjų euro dalių (dviejų skaitmenų po kablelio).
23. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami Įstaigos sąskaitų plano sąskaitose taikant Įstaigos apskaitos politiką, parengtą pagal VSAFAS atskirų ūkinių operacijų ir įvykių finansinių ataskaitų elementų arba straipsnių ir apskaitos procedūrų reikalavimus (nurodytus principus, metodus ir taisykles).
24. Toliau pateikiama Įstaigos taikoma apskaitos politika, apimanti atskirus finansinių ataskaitų elementus arba straipsnius, ūkines operacijas, ūkinius įvykius ir jų apskaitos procedūras.

ANTRASIS SKIRSNIS NEMATERIALUSIS TURTAS

25. Nematerialiojo turto apskaitos principai nustatyti 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“ , nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.
26. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.
27. Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, padarytos po piršto arba susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

28. Išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

29. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizacijos ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

30. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu. Nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

31. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Kitam nematerialiajam turtui įstaiga taiko nematerialiojo turto amortizacijos normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

32. Nematerialiojo turto apskaitos tvarka ir procedūrų ypatumai nustatyti Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

TREČIASIS SKIRSNIS ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

33. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos principai nustatyti 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

34. Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

35. Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal įstaigos poreikį.

36. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina, pagal ilgalaikio materialiojo turto vienetus, kaip nurodyta ilgalaikio materialiojo turto tvarkos apraše.

37. Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

38. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę, kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą. Žemė, kultūros vertybės ir kitos vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

39. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) arba produkcijos vienetų metodą pagal konkrečius ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

40. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukaupto nusidėvėjimo ir, jei yra, nuvertėjimo sumos nurašomos. Pardavimo pelnas ar nuostoliai rodomi atitinkamame veiklos

rezultatų ataskaitos straipsnyje. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos ypatumai nustatyti Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

41. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba pailgina turto naudingo tarnavimo laiką, arba iš esmės pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų vertė didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

KETVIRTASIS SKIRSNIS ATSARGOS

42. Atsargų apskaitos principai nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

43. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

44. Strateginės ir neliečiamosios atsargos vertinamos įsigijimo savikaina, išskyrus 8-ajame VSAFAS nustatytus atvejus.

45. Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar perduotų atsargų savikainą, Įstaiga taiko „pirmas į – pirmas iš“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdą arba konkrečių kainų būdą.

46. Atsargos gali būti nuvertinamos iki grynosios galimo realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, išmainius, paskirsčius ar panaudojus. Kai atsargos (taip pat ir nebaigtos vykdyti sutartys) perduodamos, sunaudojamos, nurašomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolatinį atsargų rodymo apskaitoje būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu, pardavimu ar perleidimu susijusi ūkinė operacija.

47. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir (arba) vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal Įstaigos nusistatytą apskaitos politiką.

48. Atsargų apskaitos ypatumai aprašomi Atsargų apskaitos tvarkos apraše.

PENKTASIS SKIRSNIS FINANSINIS TURTAS

49. Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ (detalesnė Finansinio turto tvarkos apraše) ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ (detalesnė Finansinio turto tvarkos apraše).

50. Įstaigos finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

51. Prie ilgalaikio finansinio turto priskiriama:

51.1. po vienu metų gautinos sumos;

51.2. *kitas ilgalaikis finansinis turtas.*

52. Prie trumpalaikio finansinio turto priskiriama:

52.1. *išankstiniai apmokėjimai;*

- 52.2. per vienus metus gautinos sumos;
- 52.3. pinigai ir jų ekvivalentai;
- 52.4. *kitas trumpalaikis finansinis turtas.*

53. **Gautinos sumos.** Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

54. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius. Gautinų sumų nuvertėjimo apskaičiavimo principai ir gautinų sumų apskaitos ypatumai aprašomi Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše.

55. **Pinigai ir pinigų ekvivalentai.** Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS FINANSAVIMO SUMOS

56. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

57. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka šiame VSAFAS nustatytus kriterijus.

58. Finansavimo sumos – viešojo sektoriaus subjekto iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti viešojo sektoriaus subjekto nuostatuose arba įstatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir viešojo sektoriaus subjekto gautus arba gautinus pinigus, ir kitas lėšas Įstaigos išlaidoms dengti ir kaip paramą gautą turtą.

59. Įstaigos gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

- 59.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;
- 59.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

60. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti apima ir nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turtą.

61. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms dengti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, kurios nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

62. Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

63. Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos Įstaigos sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems VSS, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojamos finansavimo sumos (perduotos).

64. Gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip Įstaigos finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

65. Viešojo sektoriaus subjektai (toliau – VSS) apskaitoje finansavimo sąnaudos arba sąnaudos pripažįstamos tada, kai Įstaigą finansuoja kitus viešojo sektoriaus subjektus iš uždirbtų pajamų.

66. Finansavimo sumų apskaitos ypatumai aprašyti Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše.

SEPTINTASIS SKIRSNIS FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

67. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

68. Įstaigos visi įsipareigojimai yra finansiniai ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. Prie ilgalaikių finansinių įsipareigojimų priskiriama:

68.1. ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

68.2. ilgalaikiai atidėjiniai (pvz., atidėjiniai dėl Įstaigos iškeltų teisminių ieškinių, kai tikėtina, kad dėl jų baigties Įstaiga turės sumokėti priteistas sumas);

68.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

69. Prie trumpalaikių finansinių įsipareigojimų priskiriama:

69.1. ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai;

69.2. ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;

69.3. trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

69.4. mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus;

69.5. mokėtinos subsidijos, dotacijos *ir* finansavimo sumos;

69.6. mokėtinos socialinės išmokos;

69.7. grąžintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos;

69.8. tiekėjams mokėtinos sumos;

69.9. su darbo santykiais susiję įsipareigojimai;

69.10. sukauptos mokėtinos sumos;

69.11. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

70. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Paskesnio vertinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami:

70.1. susiję su rinkos kainomis – tikrąja verte;

70.2. iš suteiktų garantijų kilę finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte;

70.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;

70.4. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina;

70.5. gautos paskolos – amortizuota savikaina. VSS suteiktos trumpalaikės paskolos kitam VSS amortizuota savikaina lygi jos įsigijimo savikainai.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS ATIDĖJINIAI

71. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada, kai dėl įvykio praeityje Įstaiga turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikimybę, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtąjį įsipareigojimą yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame

rašte (toliau – aiškinamasis raštas). Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes.

72. Atidėjinių apskaitos ypatumai nustatyti Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos apraše.

DEVINTASIS SKIRSNIS FINANSINĖ NUOMA (LIZINGAS)

73. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

74. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

75. Nuoma laikoma finansine nuoma, jei sutartyje yra nustatyta, kad:

75.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui nuosavybės teisę;

75.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

75.3. nuomos laikotarpis apima lygią 75 procentams ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingumo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

75.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;

75.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti laisvai pakeičiamos ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

76. Jeigu vertinama sutartį Įstaiga nustato, kad netenkinama nė viena 75 punkte išvardytų sąlygų, todėl neaišku, kaip registruoti turtą apskaitoje, reikia atsižvelgti ir į papildomas sąlygas, kurios nurodytos 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

77. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos ateityje mokėtinos palūkanos. Finansine nuoma (lizingu) įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką, kaip nurodyta Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

78. Finansinės nuomos apskaitos ypatumai nustatyti Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos apraše.

79. **Veiklos nuoma.** Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai per nuomos laikotarpį.

80. **Atgalinė finansinė nuoma (lizingas).** Jei parduotas turtas po pardavimo yra išsinuomojamas pagal atgalinės finansinės nuomos sutartį, pelnas, gautas pardavus turtą, tą laikotarpį, kurį turtas buvo parduotas, nepripažįstamas. Įstaiga pelną, gautą pardavus turtą, registruoja apskaitoje kaip būsimųjų laikotarpių pajamas ir nudėvi per likusį atgalinės finansinės nuomos būdu įsigyto turto naudingo tarnavimo laiką, apskaičiuota nusidėvėjimo suma mažindama nusidėvėjimo sąnaudas. Atgalinės finansinės nuomos sutarties ekonominė prasmė prilyginama paskolai, užtikrintai įkeitimu, kai

finansinės nuomos paslaugos teikėjas skolina finansinės nuomos paslaugos gavėjui pinigus, kaip užstatą naudodamas nupirktą ir išnuomotą turtą.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS PAJAMOS

81. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

82. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra padaromos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Registruojant visas su finansavimo pajamų pripažinimu susijusias operacijas, būtina nurodyti, kokiai valstybės funkcijai ir kuriai programai vykdyti buvo pripažintos finansavimo pajamos, panaudojant detalizavimo požymius arba sukuriant subsąskaitas.

83. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kad Įstaiga gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai nustatyti pajamų sumą ir kai Įstaiga gali patikimai nustatyti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

84. Pajamomis laikoma tik paties Įstaigos gaunama ekonominė nauda. Įstaigos pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra VSS gaunama ekonominė nauda. Jei Įstaiga yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo pervesti surinktas sumas į biudžetą ir (arba) socialinės apsaugos fondams ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis nėra Įstaigos pajamos ir apskaitoje registruojamos kaip gautinos ir mokėtinos sumos.

85. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar parduodamos prekės, ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

86. Pajamų apskaitos ypatumai išdėstyti Pajamų apskaitos tvarkos apraše, Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS SĄNAUDOS

87. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

88. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo padarytos.

89. Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinos sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą taikant apskaičiuotą palūkanų normą.

90. Sąnaudų apskaitos ypatumai aprašomi Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

91. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

92. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojančią euro ir užsienio valiutos santykį nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

93. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu.

94. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo apskaitos ypatumai aprašomi Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS TURTO NUVERTĖJIMAS

95. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

96. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarydama finansinių ataskaitų rinkinį, Įstaiga nustato, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Jeigu yra vidinių ar išorinių nuvertėjimo požymių, Įstaiga nustato turto atsiperkamąją vertę ir palygina ją su turto balansine verte.

97. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas.

98. Turto nuvertėjimas nėra tolygus turto nurašymui. Turtui nuvertėjus, yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t. y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Turto nuvertėjimas apskaitoje yra registruojamas ne didesne verte nei turto balansinė vertė.

99. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriami anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

100. Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį, perskaičiuojamos būsimesiems ataskaitiniams laikotarpiams tenkančios turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nudėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t. y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

101. Turto nuvertėjimo apskaitos ypatumai aptariami Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Atsargų apskaitos tvarkos apraše ir Išankstinių apmokėjimų bei gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

102. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

103. Įstaiga nepripažįsta neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto, tačiau neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Neapibrėžtieji įsipareigojimai nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui apmokėti, yra labai maža, informacija apie įsipareigojimą aiškinamajame rašte nebūtina. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai rodomi aiškinamajame rašte.

104. Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nerodomas tol, kol nėra aišku, ar jis duos Įstaigai ekonominės naudos. Jei ekonominė nauda tikėtina, tačiau nėra tikra, kad ji bus gauta, informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamajame rašte.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS POATASKAITINIAI ĮVYKIAI

105. Poataskaitinių įvykių, apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

106. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantieji įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS TARPUSAVIO UŽSKAITOS IR PALYGINAMIEJI SKAIČIAI

107. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz., dėl draudžiamąjį įvykių padarytų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

108. Palyginamieji skaičiai yra koreguojami, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinius rezultatus, o poveikis kurį koregavimas daro einamojo laikotarpio ir darytų ankstesnių laikotarpių informacijai, registruojamas ataskaitiniame laikotarpyje. Apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pokyčiai, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiami aiškinamajame rašte.

SEPTYNIOLIKTASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS PAGAL SEGMENTUS PATEIKIMAS

109. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Atsiskaitymas pagal segmentus“.

110. Įstaigos turi tvarkyti apskaitą pagal segmentus. Segmentai – Įstaigos veiklos dalis, apimanti vienos valstybės funkcijos, nustatytos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje, atlikimą.

- 111. Įstaiga skiria šiuos segmentus:
 - 111.1. švietimo;
 - 111.2. socialinės apsaugos.
- 112. Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:
 - 112.1. segmento sąnaudos;
 - 112.2. segmento pinigų srautai.
- 113. Įstaiga turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir išmokas tinkamai priskirti prie veiklos segmentų.
- 114. Turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos ir sąnaudos, kurių priskyrimo prie segmento pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami prie didžiausią įstaigos veiklos dalį sudarančio segmento.

AŠTUNIOLIKTASIS SKIRSNIS APSKAITOS POLITIKOS KEITIMAS

- 115. Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.
- 116. Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia Įstaigos finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.
- 117. Įstaiga pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų pripažinimo ir vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.
- 118. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja arba siekiant tinkamiau parodyti viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir rodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

DEVYNIOLIKTASIS SKIRSNIS APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS

- 119. Apskaitinių įverčių keitimo principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.
- 120. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

121. Įstaigoje apskaitinių įverčių pasikeitimams įvertinti yra sudaromos komisijos, kurios yra atsakingos už tinkamą aplinkybių ir informacijos, lemiančios apskaitinį įvertinimą, taip pat poveikio nustatymą ir rodymą finansinėse ataskaitose.

122. Prielaidų, naudotų apskaitiniam įverčiui nustatyti, keitimas turi įtakos:

122.1. tam ataskaitiniam laikotarpiui, kurį buvo atliktas pakeitimas, jei jos turi įtakos tik tam laikotarpiui;

122.2. to ataskaitinio laikotarpio, kurį buvo atliktas pakeitimas, ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių, jei pakeitimas turės įtakos ir jiems, apskaitiniams įverčiams.

123. Įstaigos finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo rodoma prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

124. Apskaitos politika laikomas pasirinktas apskaitos metodas (pvz., nusidėvėjimas skaičiuojamas tiesioginiu metodu), o apskaitiniu įverčiu laikomas Įstaigos pasirinktas dydis nusidėvėjimui apskaičiuoti (pvz., nusidėvėjimo normatyvas).

DVIDEŠIMTASIS SKIRSNIS APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMAS

125. Apskaitos klaidų taisymo taisyklės nustatytos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

126. Ataskaitiniu laikotarpiu pastebėtų apskaitos klaidų, padarytų praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose taisymas registruojamas praėjusių laikotarpių esminių klaidų taisymo įtakos sąskaitoje, jei klaida esminė. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitomis tą ataskaitinį laikotarpį nustatytomis klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,25 procento per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų ir (arba) pajamų vertės arba 0,15 procento turto vertės.

127. Apskaitos klaidos (esminės ir neesminės) taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

127.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

127.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

IV. SKYRIUS FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

128. Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją vartotojams, kurie neturi galimybės pareikalauti jų poreikius atitinkančių ataskaitų.

129. Finansinių ataskaitų informacijos vartotojai yra mokesčių mokėtojai, valstybės valdžios institucijų nariai, Įstaigos kreditoriai, tiekėjai ir pan. Finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama

informacija apie Įstaigos finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynąjį turtą ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas.

130. Įstaiga rengia žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį.

131. Įstaiga finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais.

ANTRASIS SKIRSNIS ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

132. Įstaiga teikia metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, o prireikus arba kitų teisės aktų nustatytais atvejais Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Įstaigos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis ataskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu. Kai pateikiamas trumpesnio nei 12 mėnesių finansinių ataskaitų rinkinys (pavyzdžiui, steigimo arba reorganizavimo atvejais), be finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpio, Įstaiga turi nurodyti:

132.1. priežastį, dėl kurios finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpis nėra 12 mėnesių;

132.2. faktą, kad tam tikrų ataskaitų, pavyzdžiui, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų lyginamųjų sumų negalima palyginti.

TREČIASIS SKIRSNIS FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO SUDARYMAS IR TEIKIMAS

133. **Metinių finansinių ataskaitų rinkinys.** Įstaigos metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios ataskaitos:

133.1. finansinės būklės ataskaita;

133.2. veiklos rezultatų ataskaita;

133.3. pinigų srautų ataskaita;

133.4. grynojo turto pokyčių ataskaita;

133.5. aiškinamasis raštas.

134. Finansinių ataskaitų privalomos formos yra reglamentuotos VSAFAS.

135. Įstaiga metinį finansinių ataskaitų rinkinį sudaro ne vėliau kaip rekomenduoja Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Konsolidavimo kalendorius (tvirtinamas kiekvienais metais) ir atsižvelgiant į pratęsimo terminus.

136. Metinių finansinių ataskaitų, įskaitant aiškinamojo rašto pastabų lenteles, formos gali būti pakeistos tik pakeitus VSAFAS nustatytas ataskaitų formas ir reikalavimus.

137. Metinių ataskaitų rinkiniai skelbiami savo, o jeigu jos neturi – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjekto grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje.

138. **Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys.** Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys – finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu ataskaitinis laikotarpis (kalendoriniai metai), duomenis. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas kas ketvirtį.

139. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:

139.1. finansinės būklės ataskaita;

139.2. veiklos rezultatų ataskaita;

139.3. sutrumpintas aiškinamasis raštas.

140. Tarpinių finansinių ataskaitų, išskyrus aiškinamąjį raštą, rengimui taikomi tie patys principai, reikalavimai ir formos kaip ir metinių finansinių ataskaitų rinkiniui. Sutrumpinto aiškinamojo rašto rengimo reikalavimai pateikti 23-ajame VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“.

141. Įstaigos tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui ir iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 20 d. Įstaigos tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys teikiamas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų analizės skyriui.

142. Tarpinių finansinių ataskaitų, įskaitant aiškinamojo rašto pastabų lenteles, formos gali būti pakeistos tik pakeitus VSAFAS nustatytas ataskaitų formas ir reikalavimus.

143. Tarpinių ataskaitų rinkiniai skelbiami savo, o jeigu jos neturi – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjekto grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PAGRINDINIAI FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO SUDARYMO REIKALAVIMAI

144. **Ataskaitų elementai ir jų vertinimas.** Įstaigos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai pagal ekonominius kriterijus finansinėse ataskaitose grupuojami į grupes, kurios vadinamos finansinių ataskaitų elementais. Finansinių ataskaitų elementai, naudojami Įstaigos finansinei būklei ir veiklos rezultatams įvertinti, yra tokie:

144.1. finansinės būklės ataskaitoje pateikiami elementai–turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas–apibūdina Įstaigos finansinę būklę;

144.2. veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiami elementai–pajamos ir sąnaudos–reikalingi Įstaigos veiklos rezultatams įvertinti.

145. Finansinių ataskaitų elementai įvertinami įvairiais metodais ir jų deriniais (pavyzdžiui, įsigijimo savikaina, tikrąja verte, realizavimo verte, grynąja galimo realizavimo verte, einamųjų išlaidų verte ir dabartine verte). Vertindama finansinių ataskaitų elementus, Įstaiga vadovaujasi VSAFAS reikalavimais ir taisyklėmis, aprašytomis VSAFAS ir apskaitos tvarkų aprašuose.

146. **Pagrindiniai reikalavimai finansinių ataskaitų rinkiniui.** Bendrieji finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimai nurodyti 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“.

147. Įstaigos finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas pagal VSAFAS. Finansinių ataskaitų rinkinio negalima apibūdinti kaip atitinkančio šiuos standartus, jeigu jis neatitinka bent vieno taikytino VSAFAS ar jo reikalavimo.

148. Nukrypimai nuo standartų neleidžiami, išskyrus tuos retus atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai, reglamentuojantys VSS veiklą, nustato ką kita.

V. SKYRIUS

APSKAITOS ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ UŽ APSKAITOS ORGANIZAVIMĄ

149. Pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymą „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą ir finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą laiku atsakingas Įstaigos vadovas.

150. Vadovas pasirašo Įstaigos finansines ataskaitas ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

ANTRASIS SKIRSNIS APSKAITOS TVARKYTOJAS

151. Įstaigos buhalterinę apskaitą organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. 1K-298 redakcija).

TREČIASIS SKIRSNIS APSKAITOS SISTEMA

152. Apskaitai tvarkyti yra naudojamas finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema „Biudžetas VS“, darbo užmokesčio programa „VIRA3“, turto apskaitos programa „Turtas“ kurios sukonfigūruotos taip, kad būtų galima tvarkyti Įstaigos apskaitą remiantis teisės aktų ir šio Apskaitos vadovo reikalavimais. Apskaitos įrašai susistemunami apskaitos registruose (moduliuose). Apskaitos registru vadinama ūkinių operacijų ir įvykių suvestinė, kurioje rūšiuojami, sumuojami ir apibendrinami apskaitos dokumentų duomenys. Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami apskaitos registruose pagal apskaitos dokumentus chronologiškai, chronologiškai-sistemiškai arba sistemiškai. Kiekvienas iš registru sistemina pasikartojančias vienuose ūkines operacijas. Operacijos registru viduje pateikiamos chronologine tvarka.

VI. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

153. Su apskaitos vadovu pasirašytinai supažindinami darbuotojai, tvarkantys apskaitą, taip pat darbuotojai, susiję su gimnazijos lėšų naudojimu, turto ir paslaugų įsigijimu, saugojimu, nurašymu, apskaita (darbuotojams, atsakingiems už kabinetuose ir kitose patalpose esantį turtą ir materialines vertybes, pirkimų organizatoriams, inventorizacijos komisijai ir panašiai).

154. Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos buhalterinės apskaitos vadovas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje <https://smetonosgimnazija.lt>.